Безкоштовний примірник

Наш вибір

Газета для мігрантів з України в Польщі
ISSN 2083-8751 Sygn. akt III. NsRej 500/11 ЩОМІСЯЧНЕ ВИДАННЯ

№ 38
березень 2015

Інтернет-портал: www.naszwybir.pl

Президентом Польщі буде «українооптиміст»

У номері:

Президентська кампанія в Польщі – **с. 1, 3**
Український дім у Варшаві! – **с. 2**
Огляд польських публікацій про Майдан – **с. 6**
Інтерв'ю з волонтеркою Оксаною Кузьмою – **с. 7**
Про ресторан «Мала Україна» в Ґданську – **с. 8**
Інтерв'ю з музичним керівником Великого театру у Варшаві, українцем Андрієм Юркевичем – **с. 9**
Про свою діяльність у Польщі та нові греко-католицькі парафії розповідає Петро Петреній – **с. 10–11**
Адреси організацій, які надають безкоштовні консультації про легалізацію перебування в Польщі – **с. 12**
З 1 травня студенти мають право праці без потреби отримання дозволу – **с. 13**
Весняне меню від Юрія Герасимчука – **с. 15**

Державна виборча комісія Польщі підбила підсумки голосування в першому турі президентських виборів, який відбувся 10 травня. Несподівано переміг кандидат від опозиційної партії «Право і справедливість» (PiS) **Анджей Дуда**, за якого віддали голоси **34,76%** громадян. На другому місці опинився чинний президент **Броніслав Коморовський**, що його підтримала правляча партія «Громадянська платформа» (PO) – **33,77%** голосів. Саме ці політики 24 травня зустрінуться в другому турі. Явка виборців склала 48,96 %, тобто стала однією з найнижчих протягом останніх років.

Перший тур президентських виборів у Польщі завершився політичним «землетрусом», наслідки якого країна над Віслою, здається, буде відчувати протягом найближчих років. Декілька тижнів тому здавалося, що ніхто не зможе відібрати перемоги в чинного президента, проте Б. Коморовський не лише не переміг у першому турі, а й примудрився посісти друге місце. Уже не кажучи про те, що його другий президентський термін несподівано опинився під знаком запитання. Причина полягає в надто великій впевненості у доброму результаті як штабістів Коморовського, так і його потенційних виборців, які просто не прийшли на дільниці. Та й кампанія чільного президента виглядала важкою та нестравною і, щиро кажучи, мало цікавою.

Головний «порушник спокою» – це 42-річний кандидат від опозиційної партії «Право і справедливість» Анджей Дуда, який вдало використав певну втому польського суспільства від Коморовського та партії «Громадянська платформа», яка керує країною протягом останніх 8 років. Дуді вдалося відмежуватися від свого партійного шефа Ярослава Качинського. Молодий політик впевнено провів кампанію та заслужено переміг у першому турі. Замість Качинського, який «приївся» за останні кільканадцять років політичного життя, польські симпатики правих сил побачили нове обличчя – енергійного та свіжого політика, який несподівано став фаворитом президентських перегонів.

Президентська кампанія в Польщі: з Україною на другому плані

«Невже у вас, у Польщі, дійсно в розпалі виборча кампанія?» – запитала мене журналістка одного з українських телеканалів, яка у квітні спеціально приїхала до Варшави знімати сюжет про президентські перегони над Віслою. Дійсно, цьогорічні змагання за найвищий пост у Польщі перед першим туром важко було помітити, якщо спеціально не слідкувати за ними в ЗМІ. Проте перед другим туром розпочалася справжня баталія.

Пояснень «спокою» було декілька. По-перше, восени в Польщі – яка, нагадаю, є парламентсько-президентською республікою, де глава держави має менші повноваження, ніж президент України, – відбудуться вибори

Продовження на 3 сторінці

Дорогі українці!

Від жовтня діє Український дім у Варшаві! Він знаходиться за адресою: ul. Zamenhofa 1.

Запрошуємо приходити!

У Домі діє Клуб українських жінок, Дитячий клуб «Рукавичка» (субота-неділя), а також проходять зустрічі, майстер-класи та тренінги для дітей та дорослих.

Український дім – це теж місце куди можна прийти і поспілкуватись з друзями при каві.

Анонс подій у Домі можна знайти на сторінці naszwybir.pl та на порталі Фейсбук: www.facebook.com/UkrainskiDom

І хоч приміщення в нас є, потрібна допомога з ремонтом та утриманням Дому. Для цього ми зареєстрували збірку коштів на Український дім.

Ми вже зробили ремонт першого поверху, змінили вікна та підлогу. Нам ще потрібно купити спорядження, помалювати другий поверх тощо. І для цього **потрібні кошти!**

Будемо вдячні за пожертви! Взамін Ви завжди знайдете щось для себе у Домі.

Український дім буде для всіх нас – тому саме наша з Вами підтримка дасть йому українське дихання!

Створюймо разом наш Дім, маленьку Україну у великій Варшаві!

Кошти на Український дім можна пожертвувати на такий рахунок:

Fundacja «Nasz Wybór»
PL 39 1440 1387 0000 0000 1295 6509
Nordea Bank Polska S.A.
Oddział/POB
CBD O/Głowny 1 P.B. w Warszawie
Назва переказу:
Darowizna na Ukraiński Dom

22 490 20 44
www.migrant.info.pl

Інформація для іноземців щодо:
- отримання карт перебування
- громадянства
- дозволу на роботу
- та інших аспектів життя в Польщі.

Зателефонуй та дізнайся більше!

IOM • OIM

Проект «Права мігрантів в дії 2», що співфінансується з Європейського фонду Інтеграції Громадян Третіх Країн

Продовження 1 сторінки

Президентом Польщі буде «українооптиміст»

Андрій ШЕРЕМЕТ

до законодавчих зборів. Тому головна битва за те, хто керуватиме країною, розгорнеться саме тоді. По-друге, занадто міцною здавалася стартова позиція нинішнього очільника держави Б. Коморовського, який за п'ять років свого врядування зберіг реноме політика, котрий користається найбільшою довірою серед громадян. Частина експертів навіть припускала, що вперше від 2000 року доля президентського крісла може вирішитися вже в першому турі голосування.

Проте не так сталося, як гадалося, а перемога А. Дуди над Б. Коморовським у першому турі додала політичному життю в Польщі справжнього «драйву».

Якщо говорити про «українську тематику», то вона в польських виборчих перегонах присутня передусім як невід'ємна складова ширшого поняття безпеки Польщі, стабільності й миру в регіоні Центрально-Східної Європи та зовнішньої політики Варшави. Проте й тут політики дивилися на «українську справу» порізному.

Тому важливо, що до другого туру потрапили кандидати, які обоє є «українооптимістами».

А. Дуда, як це належить опозиційному кандидату, потроху критикував Коморовського в нерішучості щодо питання постачання Києву зброї, навіть наприкінці січня натякнув, що слід обміркувати справу висилки в Україну польських військових. Після того, як цю заяву гостро розкритикувала прем'єр-міністр Ева Копач, Дуда пояснив, що йшлося про польських військових, але в рамках місії НАТО. До того ж опозиційний кандидат не погоджувався з польською зовнішньою політикою, зокрема, у справі російсько-українського конфлікту. На думку Анджея Дуди, Польща мала бути присутньою під час «мінських переговорів» як країна, яка межує і з Україною, і з Росією. У своїй передвиборчій програмі кандидат партії «Право і справедливість» робить ставку на активну зовнішню політику Варшави та регіональний союз країн Центрально-Східної Європи.

Після перемоги Дуду в першому турі виборів українські інформаційні агентства, відповідаючи на запитання «Who is Mr. Duda?», підкреслювали: це той кандидат, який «публічно припускав пряму військову допомогу Україні». А частина експертів зазначила, що «антиросійська риторика партії PiS на руку Києву» і згадували рішучу позицію покійного президента Польщі (саме від партії «Право і справедливість») Леха Качинського впродовж російської агресії проти Грузії 2008 року.

Президент Польщі Б. Коморовський протягом останніх п'яти років доводив, що є справжнім союзником України: не української влади, а саме українського суспільства. Важко порахувати, скільки разів Коморовський зустрічався з українськими лідерами, від Януковича до Порошенка. Окрім того, під час своїх візитів в Україну польський президент завжди знаходив час поспілкуватися не лише з представниками влади, а й також опозиції. Неодноразово він зустрічався з українськими опозиціонерами у Варшаві. Президент Польщі до останнього вмовляв колишнього українського президента не сходити зі шляху європейської інтеграції. Саме очільник Коморовський бив на сполох, коли режим Януковича здійснював спроби силового придушення Майдану, а Росія розпочала агресію проти України. У питаннях спільної історії Польщі та України, зокрема в питанні Волинської трагедії, нинішній президент закликав шукати порозуміння навіть після того, як в день його виступу в Верховній Раді 9 квітня 2015 року народні депутати визнали вояків УПА, яких поляки сприймають однозначно негативно та ворожо, «борцями за незалежність України».

У виборчій кампанії 2015 року Б. Коморовський доволі адекватно оцінює свої президентські повноваження як глави парламентсько-президентської республіки, тому головний акцент робить на зміцнення обороноздатності Польщі та тіснішу взаємодію з НАТО. «Ключовим для нас є контекст подій за нашим східним кордоном. Президент Б. Коморовський у співпраці з урядом Польщі послідовно підтримує прагнення України до зближення зі структурами Європейського Союзу і НАТО», – читаємо також у програмі кандидата Коморовського.

Кандидати–«українопесимісти» у програші?

Другою сенсацією першого туру став незалежний кандидат, відомий музикант та муніципальний діяч **Павел Кукіз**, за якого проголосували **20,8%** поляків, що дозволило йому посісти третю сходинку. Кандидата, який своїми піснями, у тому числі й українською мовою, підтримував протестувальників проти режиму Януковича на Майдані та возив в Україну бронежилети, ще донедавна можна було вважати «українооптимістом», проте декілька місяців тому його позиція щодо східного сусіда змінилася. Позиціонуючи себе як незалежного «позасистемного кандидата» консервативного спрямування, Кукіз висловлював підтримку Україні, проте виступав проти надання Києву зброї. «Бронежилети – так, автомати Калашникова – ні», – наголошував політик. До того ж Кукіз гостро критикував історичну політику Києва, зокрема визнання УПА борцями за незалежність України.

Саме за електорат Кукіза розпочалася боротьба в другому раунді президентської кампанії. Проте сам політик встиг заявити, що не підтримає ані Дуду, ані Коморовського, адже ці два політика та їхні партії представляють стару систему, проти якої власне бореться Кукіз.

На четвертому місці опинився ультраправий кандидат, депутат Європарламенту та водночас «євроскептик», лідер партії «Коаліція оновлення Речі Посполитої свобода і надія» – Koalicja Odnowy Rzeczypospolitej Wolność i Nadzieja (KORWiN) – **Януш Корвін-Мікке** (**3,26 %** голосів у першому турі). Він не приховував, що найкращим сусідом для Польщі була б слабка, корумпована Україна, така, як за президентства Віктора Януковича. Антиєвросоюзний та антиамериканський політик, який, здається, викликає найбільші суперечності над Віслою, називав нинішню Україну «потенційним ворогом», а США – країною, яка намагається розпочати Третю світову війну. Він визнає Крим російською територією, вважає Путіна чудовим лідером, навіть таким, котрий «був би добрим президентом Польщі». Кульмінацією суперечливих заяв Корвіна-Мікке стало «одкровення» для російських ЗМІ про те, що в лютому 2014 року на київському Майдані стріляли «польські снайпери», а сама Революція гідності – це «наша (Заходу – ред.) робота».

Головною «невдахою» першого туру можна впевнено вважати кандидатку від Союзу лівих демократів (SLD) **Маґдалєну Огурек (2,38%)**, п'яте місце – а це найгірший результат лівиці за всю історію демократичної Польщі. 36-річна кандидатка історичних наук, хоча і засуджувала російську агресію над Дніпром, була відвертим противником надання Україні зброї, а також виступала за «нормування польсько-російських відносин», які різко погіршилися протягом останніх двох років. Символічною також виглядала заява Огурек про те, що вона як глава держави «не вагалася б взяти слухавку і особисто зателефонувати до Владіміра Путіна».

Загалом за президентське крісло в Польщі боролися 11 кандидатів, проте підтримка більшої частини з них, у тому числі маршала Свєнтокшиського воєводства Польщі **Адама Ярубаса** від правлячої Польської селянської партії (PSL) та колись дуже популярного депутата Сейму **Януша Палікота** – лідера партії Твій рух (Twój Ruch), не перевищила й 2%.

Усі «крапки над і» в ставленні польських політичних партій до України як держави–союзника та до українських мігрантів у Польщі розставить наступна кампанія – перед парламентськими виборами, які відбудуться в жовтні. Отже, цьогорічна осінь буде дуже спекотною, зокрема, якщо взяти до уваги результати першого туру президентських виборів. Позиція правлячої «Громадянської платформи», яка двічі поспіль перемагала на виборах до законодавчих зборів, виявилася не такою ж і непохитною. Натхненна успіхом опозиційна сила «Право і справедливість» вже готується взяти реванш за програші в 2007 та 2011 роках. Знищити «двопартійну систему» в Польщі обіцяє консервативний Павел Кукіз, який вже анонсував перемогу своєї ще не створеної політичної сили на парламентських виборах. А ще до Сейму планує потрапити й ультраправа партія Януша Корвіна-Мікке. Отже, все вказує на те, що за кілька місяців, після запеклої боротьби, розклад політичних сил у Польщі може кардинально змінитися. ■

У Варшаві відрито таблицю пам'яті Петра Григоренка

Павло ЛОЗА

Таблиці-камені, які увічнюють, зокрема, українця, генерала-правозахисника, відкрито 27 квітня у Саду праведників у варшавському районі Муранув.

Фото автора статті

Крім Петра Григоренка, цьогорічними «праведниками народів світу» стали теж південноафриканський правозахисник Нельсон Мандела та Гасан Мазгар – турецький губернатор Анкари, який супроти волі влади відмовився в участі у геноциді турецьких вірмен у 1915–1917 роках. Цих людей оголошено «праведниками» ще у березні під час гала-концерту в Музеї історії польських євреїв у Варшаві. Цьогорічні відзначення завершилися встановленням таблиць-каменів та висадкою дерев імені лауреатів у Саду праведників.

Генерал-майор Петро Григоренко, у світі відомий як захисник кримських татар та інших депортованих народів. За своє ставлення до влади, критику сталінізму та за легальну правозахисну діяльність у 1964 р. він був розжалуваний у рядові і позбавлений усіх державних відзнак, нагород та пенсії. Перебував у радянських тюрмах, таборах і «психушках».

– Не репресії, яких зазнав українець, вплинули на його життя. Від нього відмовилася держава, бо він почав підтримувати кримських татар, з якими дуже брутально повелася радянська система, які зазнали жорстоких репресій. У певному сенсі Петро Григоренко переміг радянську державу, бо від тоді почав діяти дисидентський рух. Завдяки його долі, люди почали ставати на захист свободи інших, – говорив про українця Збіґнєв Ґлюза, голова Фонду осередку «Карта», який є теж головою комітету «Сади праведників».

Таблицю з прізвищем генерала-правозахисника відкрила Маша Макарова, росіянка, журналістка Польського радіо, яка вже вісім років мешкає у Варшаві.

– Я сама народилося у той рік, коли П. Григоренко помер. Це незвичайний момент, що я, росіянка, відкриваю камінь, присвячений цьому українцю, коли моє держава є в стані війни з Україною. Зараз, коли історія повторюється і ми в Росії знов боремося з культом особи, боремося за вільний Крим, за незалежну Україну та за припинення російської агресії на Україні, нам бракує саме таких осіб, які вміли боротися з системою, репресіями. Але приклад П. Григоренка дає нам надію, що часом навіть розпачлива боротьба однієї людини, має глибокий сенс, – заявила М. Макарова.

Таблиця-камінь пам'яті Григоренка в Саду праведників у Варшаві – це чергове місце у світі, яке удостоєно імені українського правозахисника. Сьогодні у Львові знаходиться площа його імені, у Києві – проспект, а в Сімферополі на Радянській площі в травні 1999 р. був урочисто відкритий пам'ятник Петрові Григоренку. ■

Найкраще знають українську мову в Кракові, Варшаві й Познані

Володимир ПРЯДКО

І ще подробиці Десятого орфографічного конкурсу з української мови.

Що ж, друзі, виходить, що столицею української мови в Польщі став Краків! Саме до серця Малопольського воєводства щороку навесні з'їжджаються на орфографічний конкурс найкращі знавці мови Тараса з кількох польських міст, представники всіх університетів Польщі, де вивчають українську мову: а це 7 навчальних закладів і 8 кафедр. Так, у Кракові є кафедра українознавства і окремо україністика. Зазвичай конкурс триває два дні, у ньому переважно беруть участь студенти польського походження. Ініціатор конкурсу – старший викладач кафедри україністики Яґеллонського університету Оксана Баранівська – каже, що конкурс проводиться за кошти університету та Фонду студентів і випускників «Братняк»: «Кількість учасників цього року більша, ніж минулого, тоді було 18, цього року 21 особа», – перераховує вона. – «Найважча для конкурсантів сама українська орфографія: написання разом, окремо, через дефіс; також апостроф, м'який знак, написання великої чи малої літери. Або спрощення груп приголосних, наприклад, проїзд – проїзний, там „д" – випадає. Завжди є мала кількість учасників, які здобувають максимальну кількість балів, десь так зо три помилки завжди трапляється».

Таким чином 2015 року перше місце здобув Адріан Шафарський (Яґеллонський університет, кафедра україністики), друге – Патриція Ґоздовська (україністика Варшавського університету), а от третє місце розділили студентка Варшавського університету Моніка Малис та Домініка Янчура з української філології університету імені Адама Міцкевича в Познані.

На завершення березневого краківського мовного конкурсу виступили співочий гурт познанської україністики, а студенти з Кракова показали шоу-кабаре «КУБА», тобто «Клубні українські бесіди з артистами». Студенти обігравали ситуації з сучасними українськими поетами та письменниками.

Фото з сайту: www.facebook.com

БЕРЕЗЕНЬ 2015

1 березня Україна запровадила в'їзд для громадян Росії за закордонними паспортами

2 березня Петро Порошенко присвоїв льотчиці Надії Савченко звання «Герой України»

5 березня Надія Савченко тимчасово припинила голодування, яке тривало понад два місяці

5 березня Верховна Рада збільшила чисельність Збройних сил України до 250 тисяч осіб

7 березня Україна заявила про завершення відведення важкого озброєння від лінії зіткнення на Донбасі згідно з «мінським порозумінням»

9 березня Владімір Путін в документальному фільмі зізнався, що рік тому прийняв рішення за допомогою військових «повернути» Крим до складу Росії

16 березня Дипломатичні представництва України за кордоном тимчасово призупинили прийняття заяв для оформлення біометричних закордонних паспортів

16 березня Надія Савченко поновила голодування, вимагаючи повернути її в Україну

17 березня Верховна Рада визнала частини Донецької та Луганської областей окупованими територіями і попросила ООН та ЄС ввести в Україну миротворців

19 березня Парламент України проголосував за створення суспільного мовлення

22 березня На російському озері Байкал трагічно загинув син експрезидента Віктора Януковича

24 березня Посол ЄС у Києві: Україна не отримає безвізового режиму з Євросоюзом на ризькому саміті Східного партнерства у травні 2015 року

25 березня Під час засідання уряду були затримані керівник та віцекерівник Державної Служби з Надзвичайних Ситуацій

25 березня Петро Порошенко задовольнив прохання Ігоря Коломойського про відставку з посади голови Дніпропетровської ОДА

31 березня Росія погодилася продовжити Україні знижку на закупівлю газу ще на три місяці

31 березня Уряд України затвердив спеціальну картку, яка замінить внутрішній паспорт

Героїня Надія Савченко

У березні Україна слідкувала за станом здоров'я української льотчиці Надії Савченко, яка після минулорічного викрадення проросійськими бойовиками й насильницького перевезення до Росії оголосила годування. Понад півроку в російському полоні без надії на повернення в Україну спонукали льотчицю оголосити голодування, яке тривало більше двох місяців. Звільнити льотчицю не допомогли ані обрання її депутатом Верховної Ради, ані клопотання світових політиків чи міжнародних організацій, ані масові акції протесту проти її ув'язнення, які пройшли в багатьох містах Європи.

Після того, як на початку березня в Надії почалися проблеми з нирками та шлунком, німецькі лікарі стали бити на сполох: ще декілька днів – і врятувати Савченко від загибелі не вдасться. Із проханням припинити голодування та рятувати своє життя до Надії зверталися сотні людей. Другого березня Петро Порошенко присвоїв льотчиці звання «Герой України», а 5 березня Савченко тимчасово припинила голодування. До протесту Надія повернулася 16 березня та пообіцяла голодувати, доки її не повернуть в Україну.

Путін «задокументував» своє зізнання в анексії Криму

З нагоди першої річниці анексії Криму на каналі «Россія–1» вийшов тригодинний документальний фільм «Крим. Шлях на батьківщину». У цій стрічці Владімір Путін зізнався, що він особисто керував спецоперацією з окупації півострова, а рішення «повернути» Крим було прийняте ним у ніч на 23 лютого. За його словами, аби нейтралізувати 20-тисячноу українську армію, на півострів були перекинуті російські піхотинці та десантники. Тим самим Путін заперечив свої попередні заяви про те, що російських військових у лютому–березні 2014 року в Криму не було, а «зелені чоловічки» – це кримські «ополченці», які постали проти «київської хунти».

Представники української влади заявили, що фільмом «Крим. Шлях на батьківщину» російський президент задокументував свій злочин та висловили бажання передати стрічку до міжнародного трибуналу в Гаазі.

Вершиною абсурду стала новина про рішення Всеросійської державної телевізійної і радіомовної компанії презентувати «перлину путінської пропаганди» на престижному кінофестивалі в Каннах.

Пригоди біомертичних паспортів тривають

Впровадження Україною на початку року нових закордонних паспортів з біометричними даними супроводжувалося казусами від самого початку. У лютому МЗС України зізналося, що не встигло надіслати до всіх консульств зразки нового паспорта, через що візові центри деяких країн шенгенської зони відмовлялися приймати від громадян України біометричні паспорти для оформлення віз. А от у березні низка українських посольств та консульств за кордоном, зокрема у Варшаві, тимчасово (на один тиждень) призупинила прийняття заяв для оформлення закордонних паспортів. Виявилося, що причина чисто технічна – «встановлення нового програмного забезпечення та тестування відомчої інформаційної системи в цілому».

Відміни євросоюзних віз цього року не буде?

На саміті Східного партнерства в Ризі в травні 2015 року не буде прийматися рішення про відміну візового режиму для України з країнами ЄС. Про це у березні заявив глава представництва ЄС в Києві Ян Томбінський. «Цього рішення не буде, оскільки немає часу для того, аби воно було прийнято», – цитували дипломата українські ЗМІ.

Нагадаю, що Україна наприкінці минулого року виконала всі критерії Євросоюзу щодо отримання безвізового руху, та сподівалася, що українці вже у 2015 році зможуть подорожувати до країн ЄС без віз.

Порошенко «поставив на місце Коломойського»

Президент України наприкінці березня прийняв відставку голови Дніпропетровської ОДА – одного з найбагатших українців Ігоря Коломойського. Глава держави подякував губернаторові за роботу впродовж останнього року, підкресливши, що Дніпропетровськ область «має залишитися бастіоном України на сході».

Конфлікт олігарха з Києвом тривав протягом тижня, відколи Коломойський за допомогою озброєних людей намагався захопити приміщення державної компанії – оператора українських нафтопроводів – «Укртранснафта», таким чином захищаючи лояльного собі голову цієї компанії. Після чого озброєні люди олігарха з'явилися в приміщенні чергової енергетичної компанії «Укрнафти».

На думку частини експертів, відправляючи Коломойського у відставку на підставі взаємної домовленості, Порошенко одночасно зміцнив свою позицію як політика, уникнув війни з сильним ворогом та збільшив легітимність в очах Заходу. Виникає лише одне запитання: чи «показавши Коломойському його місце», президент змусить усіх олігархів дотримуватися нових правил гри?

Опрацював **Андрій Шеремет** на підставі Української правди, РБК, ВВС, УНІАН, ICTV, Ліга та Української служби Польського радіо

Майдан та українці в польських книгах

За останній рік у країні над Віслою друком вийшла низка книг польських публіцистів (але не тільки польських) про революційні події в Україні, а також про війну, яка кілька місяців по тому розгорілася у країни над Дніпром. Пульс української та європейської історій сьогодні продовжує битися з шаленим ритмом на східних теренах. Відчути його можна на шпальтах польських видань. Я хочу звернути увагу на декотрі із книг, із якими, на мій погляд, варто ознайомитися.

Тарас АНДРУХОВИЧ

«Сотні свободи. Україна від Майдану до Донбасу» («Sotnie wolności. Ukraina od Majdanu do Donbasu») – це перша польська книга-репортаж на тему подій в Україні. Автор публікації – Міхал Кацевич – є публіцистом тижневика «Newsweek». У книзі він «на живо» описує перебіг сучасної української історії. Ми не знайдемо тут прогнозів про те, як можуть розгорнутися події.

Разом із автором ми проходимо шлях від початку протестів на Майдані, вуличних протистоянь з «Беркутом», втечі Януковича й формування нових політичних сил. З перспективи звичайних українців та солдатів ми бачимо, як Росія анексує Крим та розпалює війну в Донбасі. Дізнаємося від них про старих та старих-нових політичних акторів. Кацевич ділиться із читачем своїми знаннями про Україну, виходячи поза часові рамки Майдану. Та все ж, розуміння Майдану та сучасної України є для нього найважливіше у книзі.

Книга М. Кацевича – це також спроба втамувати спрагу у тих поляків, які мають потребу ближчого погляду на нову Україну. Майдан та війна на сході України є для Кацевича віхою, яка підводить підсумок 25-и років української державності. Образ України у книзі формується завдяки мозаїці менших та більших історій.

«Сотні свободи» можна читати як певну спробу створити загальний образ сучасної України. Однак відсторонення автора від подій, створює певний вакуум у розумінні процесів, які відбуваються в Україні. Із впевненістю автор стає літописцем подій, яким присвячує свою увагу у цій книзі. Це польський крок у бік розуміння нової України та українськості після Майдану.

У польському видавництві «Czarne» минулого року вийшла також книжка **«Тропік Україна» («Zwrotnik Ukraina»)**, яку впорядкував Юрій Андрухович.

Це збірка есе, репортажів та соціологічних опрацювань. Завдяки різноманітності точок зору, польський читач має змогу подивитися на Майдан наче з висоти пташиного польоту – видно більше і далі.

«Майдан – це водночас і агора, і гріб», – пише письменниця Катерина Міщенко. – «Це місце, де українці відродилися… Я усвідомлюю, що взагалі не знала тих людей, які живуть навколо мене».

«Протягом тих чотирьох місяців Майдану також і ми, сорокалітні, пережили більше епох, ніж будь-коли до цього», – зізнається оглядачка Катя Пєтровська.

У книзі з'являються піднесені тони. Юрко Прохасько, германіст та психотерапевт визнає: «У дні нашої революції я пізнав автентичні героїчні емоції. Адже я віддавна жив переконанням, що герої нам не потрібні».

На шпальтах книги з'являються тексти українських авторів, однак лунає й російський голос, привертає увагу есе відомого австрійського публіциста Мартіна Поллака «Про ніч російської пропаганди». Дуже цікаву статтю читаємо від Тімоті Снайдера, американського дослідника історії Східної Європи, який аналізує Майдан, як народну революцію.

Автором одного із найбільш цікавих есе у збірці є Анджей Стасюк, який розуміє феномен Росії як «неоднозначної держави», що «належить до Європи настільки ж, як і до Азії», де історія постійно відбувається на географічних рубежах. При цьому він не осуджує, а лиш хоче зрозуміти, чому росіяни «не вміють інакше».

Книга **«Ще не вмерла і не вмре» («Szcze ne wmerla i nie umrze»)** польського публіциста «Ґазети Виборчої» Павела Смоленського – це «розмова-ріка» із українським письменником Юрієм Андруховичем.

У розмові із Смоленським Андрухович оповідає про український вибух, суспільство, яке, втоптане в землю, все ж зуміло прокинутися. У бесіді із польським публіцистом ми слідкуємо за кривавим сценами, які наповнюються злими (і не завжди) анекдотичними ситуаціями, неочікуваними поворотами подій – це такий собі суспільно-політичний трилер, роман вголос про Україну.

Андрухович є оповідачем та учасником цієї розповіді водночас. Коли в листопаді 2014 року Янукович зірвав підготовку Угоди з ЄС та вибрав повід Путіна, письменник втрачає віру у швидку зміну долі України. Він пригадує поразку помаранчевої революції, суспільний маразм і поки ще скромні протести на Майдані. Пригадує, як сам приїхав на Майдан і побачив мільйон українців.

А як розповісти про вбитих протестувальників, аби уникнути банального пафосу? І це найбільш шокуюча сцена книги. Письменник будує свій романоповідь із Смоленським не тільки навколо раптової зміни долі українців, але й також навколо української самотності. З одного богу є ворог – Росія, яка хоче підпорядкувати собі Україну. Власне Росія, не тільки Путін, бо Андрухович вважає російське суспільство поневоленим пострадянською імперською пропагандою.

Письменник оповідає це все Смоленському у той час, коли Захід починає змінювати політику щодо Росії. Але, водночас, він скеровує свій гнів та розчарування у бік Європи. Бо має відчуття, що російська пропаганда там здобуває перемогу. Він оповідає, як на книжковому ярмарку в Франкфурті німці питають його про «українських фашистів». Він побоюється також «дивних порозумінь» із Росією.

Юрій Андрухович зауважує також, що в Польщі відбувається ескалація конфлікту з минулого. «В 1993 році польсько-українська розмова про Волинь була значно спокійнішою, аніж зараз, хоча пам'ять та історичні факти не змінилися ні на йоту», – каже він, відповідаючи на запитання Смоленського про Волинську трагедію.

Натомість у книзі **«Кров і земля» («Krew i ziemia»)** польського публіциста видання «Gazeta Polska» Войцєха Мухи описана війна не триває тільки на сході України.

Вона точиться всередині самих українців. Це розповідь про український народ та несподіваний порив пошуку своєї національної свідомості у країні, яка скидає із себе ярмо посткомунізму та радянського минулого.

Це також книга про червоне та чорне – барви Української повстанської армії, які від початку революції будять побоювання серед поляків. Це книга про кров, що пролита за свободу, гідність та землю, яку українці боронять від вторгнення зі сходу. Це, у першу чергу, розповідь про звичайних людей Майдану, зі якими спілкується поляк, перебуваючи у вирі подій. Польський журналіст відкриває своєму читачеві Україну від Закарпаття до Донбасу – таку, яку не знайдете в засобах масової інформації.

Продовження на 12 сторінці

Оксана-Маріанна Кузьма: Військових не «кинули», але без волонтерів вони не дали б собі ради

Оксана-Маріанна Кузьма, 43-річна українка родом із Закарпаття, живе в Польщі вже 15 років. Раніше вона працювала в Прикордонній службі України, потім поїхала у Чехію та Німеччину. Оксана з травня 2014 року займається наданням волонтерської допомоги українським бійцям у зоні АТО. Станом на середину квітня цього року, вона переказала понад 50 тонн гуманітарного вантажу.

Записав
Ярослав ДЕНИСЕНКО

Люди сприймають нас добре, бо бачать, що ми щиро хочемо їм допомогти. Допомагаємо військовим, цивільним, дітям. Ставляться до нас як до рідних. Якийсь дядько місцевий прийшов, чаю приніс цілий термос. Діти з дитбудинку горнулися до мене – для них головне, що хтось про них пам'ятає.

Ідея займатися волонтерством прийшла до мене сама, потім я познайомилася з Різою Асановим (голова Фонду «Крим») та іншими. Він займається дітьми, а я – волонтерською допомогою. Українське посольство сильно мені допомагає. Лише мережа контактів дає змогу займатися волонтерством. Маємо друзів-волонтерів у Німеччині. Люди мені довіряють.

Зараз нам потрібні перев'язувальні матеріали (бинти, джгути). Харчів не треба, хлопці не голодують. «Целокси» – дорогі, їх не виробляють в Польщі, а те, що може принести проста людина – найголовніше.

Є багато нечесних фондів, які заробляють на війні. Наприклад, у Львівській області на ринках можна знайти все, що було зібрано в ЄС і передано на схід України як допомогу.

Військових не «кинули», але вони чекають, поки все закінчиться. Вони розуміють, що повстання проти влади – це третій Майдан і рука Путіна. Без волонтерів вони б не дали собі ради. Хлопці злі, але вони чекають на закінчення війни, мінімум – ще рік.

Мені не треба нічого, не треба грошей – лише те, що люди дають від чистого серця, наприклад, посвячена ікона. Я раніше взагалі не афішувала про свою діяльність на Фейсбуці, а зараз повідомляю про передачу допомоги тільки після повернення. Не хочу хвалитися, але маємо багато відзнак і дипломів (календар від прикордонників, грамоти і дипломи Донецького прикордонного загону, дитбудинку, Львівського госпіталю).

Наразі створюється культурний центр «Dernek» (з кримськотатарської – «Парасолька») в Цєханові, ми отримали колишню військову частину площею 10 гектарів за 1 злотий – туди будуть приїжджати всі, кому потрібна допомога з-поміж українців. ■

Героїня інтерв'ю щиро дякує за допомогу фонду «Наш вибір», польській телекомунікаційній компанії «Klucz Mobile», Українській громадській ініціативі, працівникам Посольства України в Республіці Польща, зокрема, консулові С. Міняйлу й генералові А. Кучеренку.

Українська поезія у варшавському метро

«Обережно, двері зачиняються. Наступна станція „Контрактова площа". Вийти можна, але це не вихід», – чіпляється погляд за рядки вірша Андрія Любки на склі вагону потяга метро. Мимоволі згадую, що я у Польщі і що це метро – варшавське. Але звідки тут українська поезія?

У 2015 році після чотирирічної перерви до Варшави повернулася мистецька ініціатива «Вірші в метро». Це вже п'ята едиція проекту: цього року мешканці Варшави та гості міста знайомляться із творчістю поетів із 20 країн світу. Кожен вірш надруковано мовою оригіналу, поряд – переклад на польську мову, у свою чергу вірші польських поетів перекладено на англійську. Перед тим, як з'явитися в метрополітені у вигляді наклейок, банерів та відео, поетичні твори проходять суворий відбір: це вирішують представники відомих культурних установ Польщі, зокрема, Фонду ім. Віслави Шимборської.

Організатори ініціативи так пояснюють необхідність її проведення саме в підземці: «Місто – це динамічний простір, у якому люди постійно переміщуються з одного пункту в інший. У великих агломераціях чудовим транспортним засобом є метрополітен. Підземна траса, позбавлена краєвидів за вікном, змушує подорожніх звертати увагу на розвішені в метро інформаційні плакати. За допомогою „Віршів у метро" література опановує місце, призначене на рекламну комунікацію – вириває людину зі щоденної рутини, дає можливість хвилини некомерційних роздумів, мислення, здійснення ліричної подорожі до світу сучасної поезії, у глибину власної уяви та чуттєвості».

Поки що у варшавському метро представлено вірші трьох українських поетів: Андрія Любки із Закарпаття, Галини Крук зі Львова та Юлії Стахівської з Житомира.

Уперше подібний проект відбувся в Лондоні у 1986 році. Такі ж кампанії здійснювались уже в Дубліні, Парижі, Нью-Йорку, Барселоні, Стокгольмі, Брюсселі, Штутґарті та Москві.

Детальніше ознайомитися з інформацією про ініціативу та прочитати вірші повністю можна на веб-сторінці www.wierszewmetrze.eu.

Юлія ЛАЩУК,
за матеріалами wierszewmetrze.eu.

«Мала Україна» в Ґдині накормить борщем

Володимир ПРЯДКО

Прихильників політики Путіна там не обслуговують, але відвідувачам з песиками будуть раді!

Чим тільки не займаються українці, яких чимало в останні місяці прибуло до Польщі, – виробництвом, транспортом, торгівлею, туризмом, проектно-архітектурною діяльністю, розвивають оздоровчу сферу, працевлаштування, ресторанний бізнес. Незабаром нас не дивуватиме кількість українських ресторанів та кав'ярень. Найбільше їх сьогодні у Варшаві, Кракові та Вроцлаві. Це ті міста, де українці, за статистикою, найбільше купують житло в Польщі.

Але і в інших місцевостях прибуває закладів традиційної української кухні. Якщо будете у прибалтійській Ґдині, то на головній вулиці Свєнтоянській (Gdynia, ul. Świętojańska 66) побачите вивіску «Mała Ukraina». На дверях – дві картинки-оголошення: перша сповіщає, що «прихильникам Путіна вступ заборонено», а друга про те, що власники песиків можуть сміливо заходити сюди зі своїм чотириногими друзями. Саме через антипутінську наліпку про новий український ресторан взимку заговорили не тільки в Польщі, але й у багатьох країнах світу.

Власники ресторану – Вікторія і Вадим Сікерки (батьки у Вадима польського походження) – прибули до Польщі минулого року з Києва. На Черкащині вони мали подібний заклад харчування. Їхній ґдинський ресторан діє лише півроку, але на кількість відвідувачів нарікати не доводиться. Тим більше, що віднедавна ресторан займається ще й виїзним катерінгом і постійно забезпечує одну з фірм обідом на сто осіб. «Мала Україна» є на порталі pyszne.pl – замовлення отримує через Інтернет, а з травня додався літній майданчик просто неба.

Серед найулюбленіших страв замовників – борщ (13 зл.), солянка (14 зл.), котлета по-київськи (26 зл.), вареники з картоплею, вишнями, капустою, м'ясом, сиром (13–17 зл.). Відвідувачі звикли до найсмачнішого: сирничків зі сковорідки (17 зл. за 6 штук). Продукти закуповуються у місцевих виробників, страви готуються на місці, зокрема й вареники, а більшість напоїв, в тому числі алкогольних, звичайно ж, українського походження.

Власники закладу перед відкриттям відремонтували приміщення, переробили інтер'єр, придбали відповідне обладнання – через це попередньо вони продали квартиру й авто в Україні. Тобто подружжя пішло на великий ризик, зате в Польщі обійшлися без кредиту. І сьогодні найголовніше завдання – сплачувати досить високу орендну оплату за приміщення в центрі міста й забезпечувати зарплатою працівників. Більшість з них – українці.

Попри завантаженість роботою, подружжя Сікерків створило Фонд «Подай руку Україні». «До нашої Христинівки на Черкащині приїхали більше 200 переселенців з Донбасу», – розповідає пані Вікторія. – «Люди живуть у школі та в амбулаторії, у них немає холодильників, іншого домашнього обладнання. Ми хочемо спершу забезпечити їх усім необхідним для функціонування, а згодом, якщо будуть на це кошти, збудувати для них тимчасове житло – невелике містечко».

А щодо напису про відразу до путінської політики на дверях приватного закладу громадського харчування – його хоча й інколи здирають, то це сьогодні фактично більш символічна, ніж практична річ. Це позиція тих, кому не по дорозі з «руськім міром». ■

Фото з: facebook

Диригент Андрій ЮРКЕВИЧ: Львів не гірший, ніж Варшава – просто у Варшаві потужніший театр

Великий театр — Національна опера у Варшаві від вересня 2014 року має нового музичного директора. Ним став молодий, добре відомий на Заході український диригент Андрій Юркевич. «Наш вибір» вирішив познайомитись з ним та представити українцям Польщі.

«НВ»: Пане директоре, як почалася Ваша пригода з музикою?

Я народився у Зборові Тернопільської області, закінчив там музичну школу, потім Тернопільське музичне училище ім. Соломії Крушельницької по класу баяну, потім один рік музично-хореографічного відділення у Педінституті в Івано-Франківську. Після цього вже був Львів, консерваторія – зараз це Музична академія. Одразу клас оперно-симфонічного диригування професора Луціва. Там же – аспірантура. Тобто моя біографія у Львові з навчання й роботи диригентом почалася в 1991 році. Натомість аспірантуру я закінчив у 1999 році. Паралельно я почав працювати суфлером у Львівському театрі опери та балету, а потім (через два роки) – диригентом спочатку балетних вистав, потім оперних, а згодом і диригентом-постановником.

І напевно так би Ваша кар'єра і далі розвивалась в Україні. Що сталося, що Ви вчинили в ній різкий поворот – розпочали її з нуля в іншій державі?

Сталося так, що на гостинний виступ до Львова приїхав польський диригент Антоні Віхерек. Він приїхав з Андрієм Шкурганом – нашим славнозвісним баритоном. І я побачив, що ця людина репрезентує зовсім іншу музичну культуру. Передусім видатний оперний співак Ігор Кушплер попросив за мене: «Чи можна було би, пане Віхерек, зробити так, щоб цей молодий диригент поїхав на якесь стажування до Варшави?». Відповідь була: звичайно, це можливо. Проте говорити можна чимало, але щось зробити – це багато чого варте. Отже, через три місяці до театру прийшло запрошення з Канцелярії президента Польщі на стажування у Великому театрі у Варшаві. Це було для мене величезним сюрпризом. Однак ще більшим сюрпризом стало те, що я – після Львова – зіткнувся тут з іншим рівнем музикування і передусім організації роботи, використання всієї творчої театральної машини заради створення вистав. Це було для мене величезним відкриттям. Тож я зрозумів, що коли така можливість існує, треба якимось чином їхати вчитися далі, зрозуміти, осягнути інші культури і побачити світ у моїй диригентській професії. Тобто, цей приїзд у

Варшаву, що відбувся завдяки старанням пана Антоні Віхерека у 2000 році, був для мене поштовхом такого вивільнення, поштовхом до того, що мушу робити щось далі, що не можу залишатись у Львові.

Ви сказали, що відчули різницю, коли Антоні Віхерек приїхав до Львова: абсолютно різні середовища. Відомо, що протягом довгого часу до 1939 року це був той самий світ. Для прикладу, Соломія Крушельницька, покровителька львівської музичної традиції, свого часу була також примою Варшавської опери, виконувала тут роль Гальки в однойменному творі композитора Монюшка. У чому ця різниця полягає зараз та чи вона фундаментальна?

Тут не йдеться про те, що Львів гірший, ніж Варшава. У жодному випадку. Львів мене виховав, зробив диригентом. Просто у Варшаві потужніший театр. Однак і у Львові також все роблять для мистецтва, для публіки, Оперний театр працює дуже добре. Є кому співати, диригувати, режисерувати. Просто тут було трошечки інакше, інший репертуар. Тут був Ваґнер, тут був Моцарт. А в нас тоді принаймні напрям залишався спадковим від Радянського Союзу. Можливо, оця різниця мені й впала у вічі.

Чи існує якась особлива потреба на Заході стосовно українських музикантів? Ви є прикладом цього. Або візьмімо такий класичний взірець як Анатолій Кочерга. Такі випадки не поодинокі, хоч, звісно, на загальному тлі можуть здаватися досить рідкісними. З чим це пов'язано? Чи це якесь прагнення екзотики, назвемо її східною, чи навпаки – тут йдеться про певну спорідненість?

Людей з України дуже багато, наприклад, у Віденській опері. Там працюють наші солісти Зоряна Кушплер, Ольга Безсмертна, Олена Бєлкіна. Є когорта молодих співаків, що працюють на Заході. Вони, можливо, ще не відомі широкому українському загалу, однак зайняли вже свою нішу, свій щабель в ієрархії музичного виконавства на Заході. Це люди, що отримали початкову освіту в Україні, але потім обов'язково ще навчалися або набули багатий досвід, працюючи у західних театрах. Тому мені здається, ці українці, що зараз працюють за кордоном, мали асимілюватися в західній культурі, мистецтві. І, звичайно, додаючи свої природні здібності, як, наприклад, Анатолій Кочерга – прекрасні вокальні дані, людина з величезною душею, дуже цікавий як виконавець, співак – вони мали також достатньо попрацювати у менших театрах перш, ніж потрапити на такі великі сцени як «Staatsoper» у Відні. Тобто, притирання наших виконавців до сцен європейських театрів обов'язково має відбутись перед тим, як потрапити на велику сцену на Заході.

Це і Ваша історія також…

Це і моя історія, так. Незабаром у мене черговий виступ у Віденській опері. Перш ніж туди потрапити, я пройшов дуже важку школу українського музиканта, що з нуля, по крупинці збирав цей щебінь, аби збудувати з нього свій дім, зреалізувати себе за пультом європейських оркестрів.

І Ви почали таке сходження на диригентський Олімп у Варшаві. Як виглядало стажування?

Я просто приходив на репетиції й дивився. Звичайно, що тоді ніхто не збирався давати мені диригувати, стояти за пультом. Я просто дивився на це все. І воно робило на мене неабияке враження. Повернувшись до Львова, я зрозумів, що мушу рухатись далі. Отже, за першої нагоди я поїхав до Італії, де почав своє навчання як диригента, музиканта з нуля. Ідеться також про потрібні знання мови, культури, звичаїв, відносин, про те, як поводитися в тому числі й з оркестром, з колегами. Адже все це виглядає зовсім інакше, ніж в Україні. Звичайно, людяність, щирість, порядність, професійність цінуються всюди, проте відно-

Продовження на 12 сторінці

Громадський діяч Петро Петреній – про нові греко-католицькі громади у Варшаві та П'ясечні

Початки

Мотивацією мого приїзду до Польщі було навчання. У 1999 році із міста Золочів я переїхав до Перемишля, де розпочав богословські студії, згодом у 2002 році продовжив навчання у Варшаві в Університеті Кардинала Стефана Вишинського. Потребу допомагати українській громаді в Польщі я відчував з перших років свого перебування тут. Я певний час займався соціологічним маркетингом, тому у 2002–2003 роках я розпочав аналізувати динаміку приїзду українців до Польщі, їхні потреби, очікування. На той момент, українська громада у Варшаві не була дуже активною. Ситуація змінилась щойно у 2004 році, Помаранчева революція активізувала українську громаду, вона почала самоорганізовуватись, зокрема свій відлік від Помаранчевої Революції веде й «Наш вибір». У той час, я старався співпрацювати з іншими українськими групами, організаціями, допомагав у проведенні зустрічей.

У 2008 році я знову повернувся до аналізу потреб українців у Варшаві, але трохи в іншому ключі. Я аналізував греко-католицьку парафію у Варшаві, її місце в житті «варшавських» українців. У той час українці приходили до церкви на служби Божі, іноді хтось організовував «празник», наприклад День незалежності чи спільну парафіяльну кутю, але поза тим, духовної і культурної активності було мало. Тоді я почав думати над створенням осередку, де українці могли б отримати духовну підтримку.

У 2010 році я у співпраці з одною особою почав розпитувати людей, чому на велике свято в церкві – багато присутніх, а іноді взагалі майже пусто, у чому причина такої малої ініціативи участі в релігійних дійствах? Проаналізувавши відповіді, ми дійшли до висновку, що справа в організації громад поза Варшавою, адже багато українців мешкає не в самій столиці, не всім зручно добиратись до церкви на Мйодовій. У таких місцевостях, якот Прушкув, П'ясечно, Контанцін тощо була велика потреба не лише церковної активності, а просто гуртування людей довкола спільних традицій, мови. Тоді я звернувся до митрополита Івана Мартиняка з пропозицією вирішити цю потребу. Водночас від багатьох українців у Варшаві ми чули думки про те, що й у самій столиці однієї греко-католицької церкви – замало. Багато людей вказувало, що в Торонто, де велика українська спільнота, декілька греко-католицьких церков, а у Варшаві, де українців також багато, є лише одна.

Митрополит благословив задум, розпочались паралельні дії у створенні греко-католицької громади під Варшавою, а також ще однієї греко-католицької церкви у Варшаві.

Греко-католицька громада у П'ясечному

Шлях до греко-католицької церкви для місцевості коло Варшави був непростим. Після обговорень організаційних справ з митрополитом Іваном Мартиняком, що тривали у 2011–2013 роках, вирішено робити греко-католицьку громаду в П'ясечному. Тамтешній римо-католицький священик кс. Анджей Криніцький допоміг знайти місце для літургій – невеличку капличку в парку, у самому центрі. Перше богослужіння відбулось 27 жовтня 2013 року. Варто зазначити, що прийшли на службу Божу не тільки жителі П'ясечного, половина була з Варшави, з інших ближчих населених пунктів.

Окрім богослужінь ми розпочали проводити зустрічі, 19 січня зробили свято спільної куті. Активізація громади була помітною перед Великоднем, у Великий піст все більше приходило людей, після Великодня кількість осіб, що постійно приходять на богослужіння, значно зросла. Я дуже хотів, щоб церква в П'ясечному стала не тільки духовним осередком, але таким місцем, де люди можуть відчути себе в безпеці,

затишно, добре, де їх буде оточувати рідна мова, культура, традиції. Мені здається, що мету досягнуто, багато людей розповідає, що відчувають себе в церкві так, ніби вони знову в Україні. Цікаве спостереження, що у церкві в П'ясечному завжди багато чоловіків і дітей, а не жінок. Люди хочуть розвитку: розпочинати при церкві заняття з української мови, заняття для дітей – катехеза, співи й танці. Громада ще дуже молода, але дуже активно розвивається й удосконалюється.

Греко-католицька церква на вул. Доманєвській

Після того, як ми розпочали діяльність у П'ясечному, повернулось питання створення ще однієї греко-католицької громади у Варшаві. Заснувалася церква з благословення архієпископа Івана Мартиняка, який фактично є головою всієї греко-католицької церкви у Польщі. Перше богослужіння відбулося 26 січня 2014 року на вулиці Доманєвській, 20. Ми використовуємо приміщення римо-католицької церкви: мушу підкреслити, що гостинність, з якою вони нас приймають, – неймовірна, там зробили все, аби ми почувалися як удома. Великою перевагою є місцезнаходження церкви, тобто біля станції метро Вільяновська. Приміщення церкви – велике, там вміщаються навіть 400 осіб, сидячих місць – 270, люди почуваються вільно, взимку там тепло, близько санвузол, у приміщення – добра акустика, є мікрофон. Здавалось би, це все звичайні формальності, але такі земні речі часто впливають і на наш душевний комфорт. Коли людина стоїть у тисняві, то думає лише про закінчення літургії. Для нас було важливим створити спільноті хороші умови. Гостинність римо-католицького пароха кс. Яна Зєліньського не має меж. Цього року на святі, де брав участь хор Клубу українських жінок «Калина», нам потрібно було більше приміщень та допомога в приготуванні. Нам без жодних питань надали все необхідне.

Хочемо мати на Доманєвській зустрічі з молоддю, які буде вести отець Марко Бляза, нам важливо вміти давати відповіді молоді на питання, допомагати з проблемами. Загалом у теперішній ситуації варто вміти вступати в діалог з ближнім, підтримувати один одного. Дуже хочемо, щоб греко-католицька громада на Доманєвській була місцем, де люди можуть не тільки помолитись, але й поспілкуватись.

Ми робили святкування на Доманєвській 25 січня з нагоди року існування громади, святкування очолив митрополит Іван Мартиняк. Багато людей відгукнулись на запрошення. Були представники українського посольства, представники від мазовецького воєводи, громадські організації, як-от фонд «Наш вибір». Але, на мій погляд, попри те, що свято вдалось, прийшло багато гостей, важливішим було інше: те, як до цього свята готувались самі представники громади. Люди стільки сил доклали до підготовки, вони відчували, що це їхнє свято, їхнє спільне добро, яке вони хочуть творити. Вони відчули себе під час творення свята громадою.

Церква має бути відкритою. Саме такими ми стараємось бути, щоб кожен, православний чи греко-католик, інші, міг прийти, помолитись, сповідатись, отримати потрібну йому духовну підтримку. Ми хочемо, щоб люди спілкувались у церкві, знаходили спільну мову, вчились бути відкритими, вміли вести діалог.

Записала Дарина ПОПІЛЬ

Греко-католицька церква

ВАРШАВА

вул. Доманєвська, 20

Від 1 березня 2015 р. наступить зміна розпорядку.

8^{00} – БОЖЕСТВЕНА ЛІТУРГІЯ.

10^{00} – БОЖЕСТВЕНА ЛІТУРГІЯ.

Після літургії близько 11:20 – зустрічі з молоддю і всіма зацікавленими особами, яку буде проводити о. Марек Бляза ТІ.

Контакт:

e-mail: cerkiew.warszawa@gmail.com

П'ЯСЕЧНО

вул. Хилічковська, 20 е

(біля міського парку і стадіону. Каплиця в шкільному будинку).

Від 1 березня 2015 р. – літургія о **13^{00}** годині.

Від 1 березня 2015 р. – заняття з української мови о **12^{00}** годині.

Польські організації, що надають різноманітну допомогу мігрантам:

ВАРШАВА:

Fundacja Rozwoju «Oprócz Granic» (FROG)
Mazowiecka 12, lok.24, 00-033
тел.: +48 22 403 78 72
Години роботи: 11^{00}–17^{00}.

Stowarzyszenie Interwencji Prawnej (SIP)
ul. Siedmiogrodzka 5/51, 01-204
тел.:+48 22 621 51 65
Візит після домовленості по телефону.

Helsińska Fundacja Praw Człowieka
ul. Zgoda 11, 00-018
тел.: +48 (22) 556 44 40
Увага! Щоб записатись на консультацію до юриста, потрібно зателефонувати за номером +48 (22) 556 44 54 або +48 (22) 556 44 68 від понеділка до п'ятниці, в години: 10^{00}–14^{00}.
Фонд не надає юридичних консультацій по телефону!

Fundacja «Ocalenie»
Biuro Fundacji «Ocalenie»
ul. Koszykowa 24, lok. 1 (I piętro), 00-553
тел.: +48 22 828 04 64

Centrum Pomocy Cudzoziemcom w Warszawie
ul. Koszykowa 24 lok. 1 (I piętro)
тел.: +48 22 828 04 50
Години роботи:
понеділок–четвер: 8^{00}–19^{00}
п'ятниця: 9^{00}–18^{00}.

Fundacja dla Somalii
ul. Chmielna 26/19.
Увага! З 7 січня фонд переїжджає на вулицю Bracka 18.

Punkt Info dla Migrantów
Centrum Wielokulturowe w Warszawie
ul. Jagiellońska 54 (вхід від Pl. Hallera)
Пункт відкритий від понеділку до суботи від: 15^{00}–19^{00}.
тел.: +48 666 600 566
ел. пошта: info@info-migrator.pl

Fundacja Forum na rzecz Różnorodności Społecznej
ul. Wspólna 65, lok. 19, 00-687
Години роботи:
9^{00}–17^{00}, від понеділка до четверга.
тел.: +48 22 400 09 12

IOM Międzynarodowa Organizacja ds. Migracji
ul. Mariensztat 8, 00-302
тел.: +48 22 538 91 03

ЛЮБЛІН:

Stowarzyszenie Homo Faber
20-031 ul. Radziszewskiego 16, lok. 118 (ACK UMCS Chatka Żaka, Inkubator)
E-mail: info@hf.org.pl
тел.: +48 81 534 45 13
Найкраще зв'язуватись із організацією через е-мейл або телефон.

КРАКІВ:

Stowarzyszenie INTERKULTURALNI PL
Krakusa 8, 30-535
тел.: +48 12 433 38 62
Години роботи: 11^{00}–17^{00}.

ГДАНСЬК:

Fundacja Crossroads – Zatoka Gdańska
Фонд «Перехрестя – Затока Ґданська»
Zaułek św. Bartłomieja 1, 80-847
тел.: +48 513 638 391

Дириґент Андрій ЮРКЕВИЧ: Львів не гірший, ніж Варшава...

Продовження з 9 сторінки

сини між музикантами, між дириґентом і оркестром на Заході інші. Цю школу я також пройшов з самого нуля. Найголовнішим же є те, що я почав дириґувати у стилі бельканто. Операми, що написані композиторами у цьому стилі, без знань, здобутих у Італії, я б не зміг дириґувати так, щоб це подобалося таким оперним театрам як берлінський, мюнхенський чи римський.

І Ви були там добре прийняті. Зокрема, в Італії Ви дириґували у більшості опер.

Так, в Італії ще залишилася Ла Скала. Це як мрія: мушу ще подиригувати там і в Метрополітен-опера. А так працював майже у всіх їхніх відомих театрах і дуже цим задоволений. Адже Італія – це країна, що дала мені наступний поштовх до виходу на той рівень інтернаціональної кар'єри, що я зараз маю.

Ваша кар'єра протягом довгого часу була більше кар'єрою мандрівного музиканта. Зараз Ви приїхали до Варшави вже у зовсім іншому статусі, ніж 15 років тому. Як Ви бачите свою роботу, майбутнє тут? Чи Ви хотіли би тут осісти?

Дирекція варшавського театру, власне, й розраховує на те, що Варшава стане для мене місцем постійного перебування. З котрого я, звичайно, як музикант, що хоче розвиватися, крокувати далі, матиму можливість їздити у якості запрошеного дириґента до інших театрів. Однак, основне місце роботи в мене зараз – Варшава. Починаючи з вересня 2014 року я тут головний дириґент, музичний директор. Тут створені всі умови, аби я спокійно займався творчістю.

Над чим Ви зараз працюєте?

Зараз у нас вже відбулася прем'єра Доніцетті «Марія Стюарт». Наступна моя праця – це прем'єра опери «Вільгельм Телль» Россіні у червні. Режисером є Дейвід Поунтні з Кардіфа, і це буде спільне виробництво з його театром. Декорації будуть привезені сюди звідти, натомість у Варшаві вестиметься музична робота. На мене чекає дуже велике, і громіздке, і копітке, і відповідальне завдання, аби шедевр Россіні поставити на варшавській сцені. Натомість восени ми матимемо «Страшний двір» Монюшка. Режисером також буде Дейвід Поунтні. Ця постановка дуже символічна для мене. Адже оперою, що я її дивився у Варшаві під час свого стажування, був саме «Страшний двір» Монюшка. Її ставив тодішній музичний директор театру Яцек Каспшак. А зараз продукцію цього твору матиму вже я. ■

Майдан та українці в польських книгах

Продовження з 6 сторінки

«Войцєх Муха не намагається зворушити читача дешевим сентименталізмом. Він не пропонує і легких відповідей, натомість піднімає багато важливих питань про стан української душі та майбутнє народу країни над Дніпром. Читаючи його книжку у своїй квартирі, я знову відчував навколо незабутній та неповторний запах Майдану – диму палаючих коліс, печей, що опалювалися деревом та зігрівали намети і тисячі сердець людей», – читаємо в одному із відгуків на книгу.

«Кров і земля» – це спроба польського автора дати відповідь на прості, але надважливі запитання: якими є українці, чого хочуть, чим між собою відрізняються, яке мають відношення до поляків, чи багато з них готові боротися за свободу, чи свобода є тим, чого прагнуть? ■

Іноземні студенти можуть працювати цілий рік без окремих дозволів

Оксана КУЗЬМЕНКО

Кожен іноземець, який навчався в польському виші, зустрічався з проблемою: знайти підробіток непросто, адже, згідно з польським законодавством, ти або проходиш складну процедуру отримання дозволу на працевлаштування, або ж маєш право легально працювати лише три місяці на канікулах. Ситуація кардинально змінилася від 1 травня з введенням в дію Розпорядження міністра праці та соціальної політки Польщі.

Того дня набрало чинності розпорядження міністра праці і соціальної політки Польщі щодо випадків, коли дозволяється працевлаштовувати іноземців на території Республіки Польща без необхідності отримувати дозвіл на працевлаштування.

«Закордонні студенти входять на польський ринок праці»

Щодо нового розпорядження польські ЗМІ переважно написало: «закордонні студенти входять на польський ринок праці». Адже найбільшою зміною та водночас радісною новиною для всіх іноземних студентів країни є пункт нового розпорядження, у якому йдеться про те, що відтепер студенти і аспіранти польських вищих навчальних закладів стаціонарної форми навчання можуть працювати протягом року без отримання дозволу на працевлаштування. Раніше вони могли працювати без спеціального дозволу лише три канікулярні місяці.

Згідно з даними Головного статистичного управління, у Польщі зараз навчається 46 тисяч іноземців, кожен другий – українець. Крім того, як зазначає видання «Gazeta Wyborcza» постійно зростає кількість студентів з України. А отже здебільшого українці зможуть скористатись нововведеннями.

Такі зміни обумовлені передусім тим, що відтепер студенти та аспіранти зможуть одразу на практиці засвоювати отриманні у вишах знання ще під час навчання: відомо, фірми очікують від випускників професійного досвіду. Крім того, новелізація створює можливість іноземним студентам частково утримувати себе, адже більшість іноземних студентів навчається на платній формі, витрачаючи близько 2 тисяч євро за навчання щороку. У контексті нестабільної економічної ситуації в Україні таке розпорядження значно полегшить становище іноземних студентів, українських зокрема.

Дозволи на працевлаштування

Одночасно із розпорядженням щодо випадків, коли дозволяється працевлаштовувати іноземців на території Республіка Польща без необхідності отримувати дозвіл, вступає в дію інше розпорядження міністра праці і соціальної політки щодо видачі дозволів на працевлаштування. Відтак, щоб отримати цей документ, працедавець повинен пройти досить тривалу процедуру, а саме: скласти запит на отримання дозволу, дочекатись розгляду пропозиції роботи, на яку наймається іноземний робітник відповідними органами; отримати результати перевірки – чи серед осіб, які зголосились на біржу праці, немає кандидатів, які відповідали би окресленим вимогам; розглянути запропоновані кандидатури та надати вмотивовану відмову. Крім того перевіряється, чи пропонована заробітна платня та умови роботи відповідають подібним пропозиціями на ринку праці. Тож не дивно, що за таких умов іноземці часто не можуть ставати серйозними конкурентами польським громадянам.

Крім студентів, згідно з розпорядженням, без отримання спеціального дозволу на працевлаштування надалі працювати на території Польщі можуть працювати випускники польських вищих навчальних закладів, вчителі іноземних мов, професійні спортсмени, журналісти, робітники міжнародних військових організацій, лектори, тренери, духівники, науковці, депутати Європейського парламенту. Щоправда, у розпорядженні чітко окреслено умови та терміни роботи щодо кожного конкретного пункту.

Так, наприклад, постійні кореспонденти закордонних мас-медіа, які отримали акредитації міністра закордонних справ, можуть працювати без дозволу, але лише у сфері професійної журналістської діяльності, ЗМІ або агентства, за запитом редактора яких вони отримали акредитацію. А митці і лектори можуть виконувати свою роботу на території Польщі без дозволу на працевлаштування, але терміном не більше 30 днів.

Схоже, що основним пунктом для працевлаштування громадян України, а також Вірменії, Білорусі, Грузії, Молдови, Росії без отримання дозволу на працевлаштування, залишається можливість працювати терміном не більше 6 місяців на рік, після реєстрації працедавцем у відповідному повітовому управлінні праці письмової заяви про намір працевлаштувати іноземця. У заяві повинно бути вказано професію, місце виконання праці, заробітну платню, інформацію про відсутність можливості знайти працівників на локальному ринку праці та інформацію про ознайомлення з законодавством щодо перебуванням та роботою іноземця, а робота буде виконуватись на підставі письмової угоди з окресленими умовами. ■

РЕКЛАМА
у «Нашому вибор»!

У нашій газеті та на порталі є можливість розмістити рекламу за окрему платню. Кошти від реклами підуть на реалізацію проекту, тобто видання газети. За детальною інформацією просимо звертатись до редакції: redakcja@naszwybir.pl

Зустрічі, присвячені легалізації перебування та легальної праці в Польщі

Фонд «Наш Вибір» та Товариство правової допомоги (Stowarzyszenie Interwencji Prawnej) запрошують мігрантів на ряд зустрічей, присвячених легалізації перебування та легальної праці в Польщі.

Теми зустрічей:
10 травня – Легальна та безпечна праця в Польщі
24 травня – Легалізація перебування в Польщі
14 червня – Види дозволів на працю
28 червня – Як заповнити заяву на карту побуту

Зустрічі відбуваються в Українському Домі вул. Zamenhofa 1, Варшава, о 13:00 год.

Зустрічі відбуватимуться в рамках проекту «Наш Вибір – Інформаційні засоби для мігрантів з України в Польщі III», що реалізується Фондом «Наш Вибір» при фінансовій підтримці Європейського Фонду Підтримки Громадян Третіх Країн та з бюджету держави.

Анонс подій

Травень 2015 року

КУЛЬТУРА

Концерти:

► ***Єдиний виступ українського гурту «Друга ріка» у Варшаві!***

Концерт відбудеться в рамках розважального проекту «Майська ніч у Варшаві» у клубі «Proxima» за адресоюul. Żwirki i Wigury 99a,Warszawa.

Інформація, підтримка, резервація квитків за тел.: 503 074 891.

Також квитки можна придбати у всіх салонах «Empik», у касах клубів «Klub Proxima» (ul. Żwirki i Wigury 99a, Warszawa) і «Palladium» (Złota 9, Warszawa). і в системі електронних квитків: https://www.ebilet.pl/bilety.php?id=96906..

Фестивалі:

► ***14 травня – 29 травня – «Українська весна»***

Познань вкотре перетвориться на осередок української культури. До мешканців Польщі іде в гості «Українська весна». Щороку в рамках фестивалю поляки мають нагоду познайомитись із українською культурою у всьому її різноманітті: як із найновішими трендами, що панують у культурному просторі України (цьогоріч це покази відзначених міжнародною спільнотою фільмів: «Поводир» О. Саніна та «Плем'я» М. Слабошпицького; концерти гуртів «Джамала», «Вагоновожаті», «Три кроки у ніч»), так і зі спільними українсько-польські творчими проектами (наприклад, вистава «Антигона в Нью-Йорку» Драматичного театру ім. Т. Шевченка у Харкові, польського режисера А. Щитка; виступ гурту «Карбідо» із Ю. Андруховичем). Детальну програму «Української весни» можна знайти на порталі «Наш вибір» за посиланням: http://naszwybir.pl/u-poznan-prihodit-ukrayinska-vesna/

Важливі зустрічі та події:

► ***22 травня о 16:00 у Варшаві відбудеться офіційне відкриття Багатокультурного варшавського центру*** – місця, яке призначено для культурного простору людей різних національностей, традицій, віросповідань та поглядів, що проживають у Польщі і хочуть разом творити мирне, яскраве, цікаве культурне середовище, обмінюватись поглядами, ідеями, втілювати цікаві проекти та задуми. Адреса центру: ul.Jagiellońska 54, урочисте відкриття відбуватиметься перед центром на площі Галлера(plac Hallera). Вхід вільний.

► ***23 травня на площі Конституції у Варшаві (Plac Konstytucji) відбуватиметься День різноманітності (Dzień Różnorodności).*** Свято триватиме від ранку до пізнього вечора, його мета– продемонструвати різноманіття мешканців Варшави, показати, що різні культури, стать, погляди, національність, уподобання, традиції – це чудово, що варто пізнавати одне одного і бути відкритими щодо інших.

Протягом дня відбуватимуться різноманітні ігри, забави, дискусії, жива бібліотека, презентації діяльності різних організацій. Зокрема, хочемо вас запросити на архітектурний майстер-клас із будування української хати для дітей та дорослих. Майстер-класи розпочнуться о 10:00 годині в кав'ярні «Mito» за адресою: Ludwika Waryńskiego 28, Warszawa. Майстер-клас вестиме професійний педагог зі стажем Яна Сіра. Вхід вільний.

► ***27 травня, 18:00 – «Дискусія на тему: Інтелігенція увирі історії XX століття – Україна, Польща, Європа».***

Гості: д-р Оксана Забужко, проф. Андрій Менцвель
Модерація: Адам Міхнік.
Адреса: Teatr Polski w Warszawie, ul. Karasia 2.
Вхід вільний.
Організатор – Об'єднання українців у Польщі

Юрій ГЕРАСИМЧУК

Весняні поради з глибини віків...

Сонечко все більше пригріває, настрій покращується, але вже невдовзі багато хто з вас почне «спати»: слабкість та апатія – типові для цієї пори року з огляду на нестачу в організмі вітамінів та мікроелементів (під час посту також проявляється дефіцит білку). Як треба харчуватися, щоб не «заснути» і зберігати бадьорість духу? Що в цей період їли наші пращури, які жили в часи, коли не було супермаркетів зі свіжими продуктами з усього світу, доступними цілий рік?

Отже, основу тодішнього харчування складали продукти зі злаків – жита, ячменю, вівса, спельти (пол. orkisz), проса. Вони ж були джерелом мікроелементів та вітамінів групи В. Білок давали три види бобових – горох, боби і чечевиця. З берегів Чорного моря пізніше прийшла гречка – джерело заліза, яка взялася від греків Ольвії. Також хліб: грубого помолу з вівса або жита, цільнозерновий, який за виглядом і консистенцією більше нагадував камінь, але при цьому був надзвичайно корисним для організму. Каші – рідко з цільного, а частіше з дробленого зерна. Борошняні киселі та подібні до них страви з більш густою консистенцією, які здебільшого робили з ячмінного борошна, але часом і з гороху, солені (з цибулею, сушеними грибами чи травами та олією) чи солодкі (з медом, сушеними ягодами чи фруктами).

З корисних напоїв вживали кваси, перевари (відвари сушених трав і ягід з медом), питний мед (розбавлений водою, соками, відварами трав і ягід; після бродіння). Також навесні збирали березовий та кленовий сік, які служили джерелом легких цукрів (кленовий сироп робили ще в першому тисячолітті), а також основою приготування квасу.

У раціоні наших пращурів завжди було багато капусти, цибулі, часнику, ріпи, редьки, буряка, моркви та інших дарів природи, які могли довго зберігатися. З них можна робити гарніри, перші й другі страви, салати. Капуста й буряки взагалі дуже багаті вітамінами та біологічно активними речовинами, які в більшості зберігаються і при квашенні. Це ж стосується і яблук. Додатково буряк має стимулюючу дію. Він покращує засвоєння кисню клітинами організму та збільшує витривалість на 16%. Погодьтеся, коли весною вас клонить у сон, такий стимулятор стане у нагоді, особливо старшим особам і особам з серцево-судинними захворюваннями, яким кави не можна.

Навесні також варто більше вживати рибу, як джерело тваринного білку, який додатково легко засвоюється, як і багатьох мікроелементів. Навіть у піст релігійна традиція не забороняла їсти безхребетних тварин – молюсків та ракоподібних – вони містять повноцінний тваринний білок, вітаміни B_{12} та D, залізо, йод та інші корисні речовини.

Замащували страви частіше рослинними оліями з конопель, горіхів, маку, лену (джерела жиророзчинних вітамінів – A, B, D, E), рідше тваринним жиром чи вершковим маслом. Прянощі з'явилися в кухні тільки після XI століття. До цього їх роль виконували дикі ароматні корінці (часник, петрушка, хрін, лепеха).

Ну і звичайно ж перша зелень – трави, які збирали, коли сходив сніг: кропива, щавель, ведмежа цибуля, яглиця, лобода, дягель та інші, з яких найчастіше варили різні супи. ■

partner projektu
Наше Слово

Kolegium Redakcyjne:
Myroslava Keryk, Tetyana Rodnyenkova, Olena Lytvynenko, Iwona Trochimczyk-Sawczuk, Jarosław Prystasz, Igor Isayev, Olga Popovych, Paweł Łoza, Grzegorz Spodarek, Yulia Gogol, Olena Babakova, Taras Shumeyko.

Zespół redakcyjny:
Redaktor naczelna – Myroslava Keryk, dziennikarze – Olena Babakova, Igor Isayev, Olga Popovych, Iryna Polets, Daryna Popil, Iryna Pita, Paweł Łoza, Grzegorz Spodarek, Yulia Gogol, Taras Shumeyko; tłumaczenia – Sławomir Sawczuk, Yuriy Taran, Olga Popovych; współpracownicy – Volodymyr Lychota, Daryna Popil; korektor – Igor Isayev, redaktor techniczny – Olga Michaluk, opracowanie graficzne – Czarli Bajka, wydanie internetowe – Oksana Kuzmenko.

Adres redakcji:
ul. Kościeliska 7
03-614 Warszawa
tel: +48 727 805 764
e-mail: redakcja@naszwybir.pl
Internet: www.naszwybir.pl

Portal:
e-mail: portal.nashvybir@gmail.com

Wydawca:
Fundacja „Nasz Wybór"
Adres: ul. Zamenhofa 1
00-153 Warszawa

Druk: Drukarnia „Argraf"
Nakład 3000 egz.

Konto bankowe:
Fundacja „Nasz Wybór"
Nordea Bank Polska S.A. Oddział/POB
CBD O/Główny 1 P.B. w Warszawie
PL 39 1440 1387 0000 0000 1295 6509
Swift: NDEAPLP2

CENTRUM OBSŁUGI PROJEKTÓW EUROPEJSKICH MINISTERSTWA SPRAW WEWNĘTRZNYCH

Projekt realizowany ze środków Europejskiego Funduszu na rzecz Integracji Obywateli Państw Trzecich i budżetu państwa.
Wyłączna odpowiedzialność za treść wszelkich artykułów spoczywa na autorach.
Komisja Europejska nie ponosi odpowiedzialności za sposób wykorzystania udostępnionych informacji

ВИСИЛАЙ ГРОШІ В УКРАЇНУ

ТЕПЕР ВІД **19.90** ЗЛОТИХ ЗА ПЕРЕКАЗ*

Підтримай своїх рідних, коли це найбільш потрібно!

Сума переказу (PLN)	Плата за переказ (PLN)
0.01 – 400.00	19.90
400.01 – 800.00	35.00
800.01 – 1200.00	54.00
1200.01 – 1600.00	72.00
1600.01 – 2000.00	89.00
2000.01 – 3000.00	108.00
3000.01 – 4000.00	120.00
понад 4000.01	4%

Висилай гроші до широкої мережі пунктів обслуговування Western Union по всій Україні. За допомогою Western Union гроші дійдуть до отримувача за лічені хвилини і туди, де вони потрібні.

WU.COM

ЗНАЙТИ НАЙБЛИЖЧЕ ВІДДІЛЕННЯ

WESTERN UNION WU

moving money for better

© 2014 WESTERN UNION HOLDINGS, INC. All rights reserved. barbar shop

* «Western Union» стягує комісію за обмін валюти.
Згідно умов надання послуги, виплата може бути відкладена, а також необхідно враховувати певні вимоги щодо суми переказу, країни призначення, валюти, законодавства, вимог щодо ідентифікації, годин роботи пункту обслуговування, різницю часових поясів, чи інші застосовані обмеження. На додаток до тарифів на відправлення грошових переказів Western Union утримує різницю між курсами обміну валют. Детально дивись у формі на Відправлення переказу.
Акційні тарифи дійсні з 1 серпня 2014.